

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00

F: 01 369 59 01

E: gp.mk@gov.si

www.mk.gov.si

Številka: 081-4/2021/2
Ljubljana, 12. 11. 2021
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Razglasitev leta 2022 za leto Jožeta Plečnika – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), je Vlada Republike Slovenije na... redni seji dne... pod točko... sprejela naslednji SKLEP: Vlada Republike Slovenije je leto 2022 razglasila za leto arhitekta Jožeta Plečnika. Mag. Janja Garvas Hočevar vršilka dolžnosti generalnega sekretarja Sklep prejmejo: – ministrstva in vladne službe
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
dr. Vasko Simoniti, minister dr. Jelka Pirkovič, v. d. generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino Silvester Gaberšček, sekretar
3. b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
V letu 2022 obeležujemo 150. letnico rojstva arhitekta Jožeta Plečnika. S svojim obširnimi opusom je pomembno zaznamoval arhitekturno krajino celotne Slovenije in deloma tudi Evrope. Zaradi svojega edinstvenega in celostnega pristopa k oblikovanju stavb in prostorov je postal tudi pomemben vzor in navdih za sodobno arhitekturno produkcijo po vsem svetu. V kratkem obdobju med obema svetovnima vojnama in po njej do svoje smrti leta 1957 je preoblikoval Ljubljano iz obrobne mesta v simbolno narodno prestolnico, upoštevajoč potrebe njenih prebivalcev. Njegovo delo zunaj Ljubljane je bilo posvečeno predvsem cerkveni arhitekturi, vključno s kapelicam in znamenji, deloma tudi drugim arhitekturnim nalogam v mestih, kot so Kranj, Celje, Kočevje, Kamnik.... in predvsem na podeželju. Plečnikovi učenci so nadaljevali učiteljevo delo in prispevali k temu, da njegov značilni arhitekturni izraz ni v celoti utonil v pozabo spričo povojne socrealistične in funkcionalistične preobrazbe našega prostora. Nedavni vpis izbranih Plečnikovih del v Ljubljani na UNESCO Seznam svetovne dediščine je visoko mednarodno priznanje za varovanje in vrednotenje arhitekturne dediščine, ki je pomembna za vse človeštvo, obenem pa zaveza za njeno še skrbnejše varovanje in vključevanje v sodobno življenje. Sodelujoči partnerji pri nominaciji in hkrati predlagatelji Plečnikovega leta Mestna občina Ljubljana, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Muzej in galerije mesta Ljubljana in Muzej za arhitekturo in oblikovanje se že pripravljajo na počastitev 150. obletnice Plečnikovega rojstva z bogatim programom. Razglasitev Plečnikovega leta bo lahko še dodatno spodbudila k oblikovanju novih programov in dejavnosti v zvezi s Plečnikovo dediščino in pozitivno prispevala k širjenju zavesti o izjemnih humanističnih in duhovnih vrednotah arhitektove dediščine.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7. b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.)				

Gradivo nima dodatnih finančnih posledic. Vsa sredstva bo ministrstvo zagotovilo v okviru rednega financiranja javnih zavodov na področju kulture in rednega programa v sklopu UNESCO.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Dr. Vasko Simoniti
minister

Prilogi:

- Predlog sklepa o razglasitvi leta 2022 za leto arhitekta Jožeta Plečnika
- Obrazložitev predloga sklepa

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), je Vlada Republike Slovenije na... redni seji dne... pod točko... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je leto 2022 razglasila za leto arhitekta Jožeta Plečnika.

Mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Sklep prejmejo:

- ministrstva in vladne službe

Obrazložitev

V letu 2022 obeležujemo 150. letnico rojstva arhitekta Jožeta Plečnika. S svojim obširnim opusom je pomembno zaznamoval arhitekturno krajino celotne Slovenije in deloma tudi Evrope. Zaradi svojega edinstvenega in celostnega pristopa k oblikovanju stavb in prostorov je postal tudi pomemben vzor in navdih za sodobno arhitekturno produkcijo po vsem svetu. V kratkem obdobju med obema svetovnimi vojnami je preoblikoval Ljubljano iz obrobne mesta v simbolno narodno prestolnico. Zavrnil je novejši modernistični pristope in udeležil svojo vizijo preureditve mesta, ki je primer razvojno prenovljenega urbanega prostora. V procesu preureditve mesta je upošteval naravne, arhitekturne, zgodovinske in nesnovne kvalitete prostora in jih z večjimi in manjšimi popravki poudaril in povezal v niz javnih prostorov (trgi, parki, ulice, sprehajališča, mostovi) in javnih objektov (knjižnica, cerkvi, tržnice, poslovniki kompleks). Plečnikova preureditev ne temelji na radikalni moderni prenovi, ampak na dopolnjevanju z oziroma na človekovo individualno izkustvo. Nove zasnove vabijo k dialogu in identifikaciji z mestom: s tem nastaja human pristop po meri človeka. Z ozirom na genius loci krajev in iskanju nagovora arhitekture v skladu s potrebami prebivalcev je ob prestolnici pomembno zaznamoval številne slovenske kraje, kot so Kamnik, Kranj, Bogojina in druge.

Glede na to, da Plečnikovo leto pomeni poseben poudarek na celotnem Plečnikovem opusu, s katerim je s svojimi deli zaznamoval slovenski prostor, je treba izpostaviti tudi njegove sakralne, profane, memorialne arhitekture in urbanistične ureditve, s katerimi je oplemenitil kulturno krajino in naselja odmaknjenega Prekmurja (Bogojina, Grad...), Štajerske, Koroške (Črna na Koroškem), pa obmejnega hribovskega Posočja (Ponikve, Srpenica) do Vipavske doline.

Bolj kot na iskanju povsem novega arhitekturnega izraza na osnovi industrijskih tehnologij je Plečnikov arhitekturni pristop zasnovan na preoblikovanju arhitekturnih elementov, tipov in konceptov iz svetovne arhitekturne zgodovine ter tudi ljudske arhitekture, domačem obrtništvu in uporabi lokalnih materialov in njihovem kombiniranju z novimi.

Plečnikova dela so bila sprva obrobna in manj znana. Aktualna in svetovno prepoznana so postala v času krize modernizma sedemdesetih let 20. stoletja, ko se je pogled stroke znotraj postmoderne družbe usmeril v upoštevanje arhitekturne zgodovine in njenih spoznanj. Mednarodno so se uveljavila s predstavitvijo na razstavi v pariškem centru Pompidou leta 1986, ki so ji sledile številne razstave, knjige in objave člankov v strokovnih revijah.

Danes smo pred novim mejnikom. Vpis izbranih Plečnikovih del na UNESCO seznam svetovne dediščine je veliko priznanje za slovensko varovanje arhitekturne dediščine in pomemben prispevek k njenemu mednarodnemu vrednotenju. Istočasno je vpis za vse, ki so povezani s Plečnikovo dediščino, pomembna zaveza za nadaljnje uspešno delo na področju ohranjanja, preučevanja in upravljanja dediščine svetovnega pomena.

V procesu priprave nominacije so se sodelujoči partnerji Mestna občina Ljubljana, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Muzej in galerije mesta Ljubljana in Muzej za arhitekturo in oblikovanje, tesno povezali med seboj. Nominacija pod vodstvom Ministrstva za kulturo je zahtevala razmislek in artikulacijo vrednot, ki jih ima Plečnikova dediščina za vse nas tudi v sodobnem času. Okrepil in izboljšal se je sistem varovanja arhitektove dediščine, njenega upravljanja v sodelovanju z lastniki in skupnostmi, hkrati pa je dediščina aktualizirana in vpeta v vsak dan uporabnikov.

Predlagatelji se že pripravljajo na počastitev 150 obletnice Plečnikovega rojstva z bogatim programom, ki vključuje nove razstave, publikacije in druge dejavnosti, ki bodo prispevale k promociji in obravnavi Plečnikove dediščine, njegovi prepoznavnosti, vrednotenju, ohranjanju in upravljanju.

Razglasitev Plečnikovega leta bo lahko še dodatno spodbudila k oblikovanju novih programov in dejavnosti v zvezi s Plečnikovo dediščino in pozitivno prispevala k širjenju zavesti o izjemnih univerzalnih vrednotah arhitektove dediščine. Z vpisom na Seznam svetovne dediščine je postala odgovornost mednarodne skupnosti in zaveza k ohranitvi za prihodnje generacije.